

Museum Hof van Busleyden

LABO COLLECTIEPLANNING - PROEFTUIN HOF VAN BUSLEYDEN

Deze pagina maakt deel uit van een 'levende publicatie' en wordt dus regelmatig geüpdatet! Scroll dus zeker ook naar beneden om de laatste ontwikkelingen te bekijken!

Het is een proces waar veel mensen bij betrokken zijn, waar we veel meningen en expertises samen rond de tafel brengen, waar verschillende perspectieven bijeenkomen. Niet altijd makkelijk, soms veel tegelijk, maar altijd uitdagend.

REFLECTIES OVER EEN DOORLOPEND PROCES (MET VALLEN EN OPSTAAN) IN HETHOF VAN BUSLEYDEN...

Het einde van een traject vraagt om eventjes stil te zitten. En ja, het was nog een stevige opdracht om met zoveel verschillende betrokkenen in het museum terug te kijken op het traject. Dat vroeg om veel sprokkelen van meningen, reflecties en herinneringen aan diverse interventies door verschillende mensen. En dat maakte het schrijven van een reflectie niet gemakkelijker maar wel extra tekenend voor de omgang met immaterieel cultureel erfgoed in het museum...

[Erfgoedcel Mechelen](#) schreef het dossier voor de opname van de Mechelse Ommegang en Ommegangsreuzen op de [Inventaris Vlaanderen voor Immaterieel Cultureel Erfgoed](#). De Reuzen zelf maken deel uit van de Mechelse collectie van Hof van Busleyden. Samen trokken we aan de kar bij het sensibiliseren en 'verzelfstandigen' van een gemeenschap van Mechelse Reuzendragers die sinds het uitgaan van de Ommegang in 2013 actief die traditie wilden verderzetten.

Deze proeftuin werd uitgevoerd in het kader van het project 'Plannen voor voor de toekomst: ICE (in)begrepen in musea'. Klik hieronder op de knop voor meer informatie!

MEER INFORMATIE PROJECT

Over het Hof van Busleyden

Het [museum Hof van Busleyden](#) bevindt zich in het renaissance stadspaleis in Mechelen en is een museum over de Bourgondische geschiedenis. Daarnaast is het museum ook betrokken in het borgen verschillende immaterieel erfgoedpraktijken, zoals onder andere de Reuzenommgang en biedt het met hun participatieve museumruimte 'De mensen maken de stad' een platform aan telkens drie

Mechelse verenigingen.

In 2016 fuseerde de Erfgoedcel met de dienst Musea tot 'Musea & Erfgoed Mechelen'. Sindsdien is het Museum Hof van Busleyden de uitvalsbasis voor een gecombineerde museum- en erfgoedwerking. Via de erfgoedwerking wil het museum nog steeds ondersteuning bieden aan organisaties die zich inzetten voor het cultureel erfgoed.

BINNEN HET NIEUWE MUSEUMBELEIDSPAN WAS ÉÉN VAN DE FORMELE OBJECTIEVEN HET UITWERKEN VAN EEN BELEID OM DE MATERIËLE EN IMMATERIËLE ASPECTEN VAN DEZE TRADITIE EEN PLAATS TE GEVEN IN HET COLLECTIEPLAN.

Maar hoe begin je daar nu de facto aan?

Het traject ICE (in)begrepen gaf ons de kans zowel onze eigen ervaringen en opgebouwde expertise als onze vragen en moeilijkheden te delen met peers. Het stelde ons op de proef om onze werking, die groeide vanuit onze holistische museumvisie, ons eigen buikgevoel en een natuurlijke reflex om onderwerpen vanuit verschillende perspectieven te benaderen echt onder de loep te nemen, te fileren en mee in vraag te laten stellen door de andere proeftuin-collega's en het lerend netwerk. Het contact met de andere collega's werkte zowel geruststellend als enthousiasmerend.

Neen, we hebben niet op al onze vragen een pasklaar antwoord gevonden. Ja, we hebben wel de meerwaarde gevoeld van het 'open en bloot' op tafel te leggen van onze vragen en van het in goed gezelschap samen zoekende te zijn.

Op die manier reflecteerden onze eigen ervaringen in het traject, de symboliek die we gebruikten op de startdag: "een architect op weg naar Compostella". We zijn samen met het Lerend Netwerk op pad gegaan en we onderweg voegden we verschillende elementen aan onze tocht toe.

Immaterieel erfgoed opnemen in de collectie is meer dan bepaalde deelcollecties of elementen integreren in het collectieprofiel. Het wil zeggen dat we ook de waarden die daar onlosmakelijk mee verbonden zijn, meenemen in het beleid. Dat kunnen we enkel doen door gemeenschappen actief te betrekken.

Hoe dat concreet werkte ontdekten we zelf gaandeweg doorheen het traject.

Het betrekken van de [Reuzengemeenschap](#) groeide vanuit de Erfgoedcelwerking. Musea & Erfgoed ondersteunde ReuzenMechelen als intermediair bij de uitbreiding van hun netwerk. In de tussentijd groepeerden en professionaliseerden de Mechelaars zich verder en trokken ze vaker de buitenwereld in voor acties en optochten met de Mechelse Reuzenkinderen. Ze werden steeds bedrevener in het klaarmaken van de Reuzen voor transport en ontdekten gaandeweg alle gevoeligheden en knelpunten bij het manipuleren en vervoeren van de stukken. Geen accessoire, haartooi of onderrok gaat door hun handen zonder de nodige aandacht. Ze voelen zich dan ook steeds sterker binnen hun expertise en zij zijn straks degenen die de dienst collectiezorg van het museum zullen bijstaan met aangepast advies voor transport en berging van "hun" Reuzenfamilie.

HOE GING HET MUSEUM DOORHEEN HET PILOOTTRAJECT OM MET ICE EN DE SAMENWERKING (OF AFBAKENING) TUSSEN ERFGOEDCEL EN MUSEUM?

Welke zaken komen wij tegen, wat zijn successen, wat zijn ook voor ons nog leervragen?

- Wij vonden het een opportuniteit om met een heel gemengd team deel te nemen aan het traject, directie, collectiewerking, depotcollega's maar ook de erfgoed- én de publiekswerking namen deel en werden geconfronteerd met mekaars vragen.
- Het piloottraject en de ervaringen van de andere proeftuinmusea leerden ons ook rust te vinden in het proces rond het herkennen en borgen van immaterieel erfgoed in de collectie.
- We willen op dit moment toespitsen op die collecties waar een duidelijke link met de erfgoedwerking te vinden is, omdat we daar die meerwaarde van de rijkdom aan perspectieven (Erfgoedcel, Museum, gemeenschap) het best in de praktijk kunnen brengen.

Maar...niet alle samenwerkingen kennen dezelfde intensiteit als die voor de Reuzen. En dat is best oké. Niet alle gemeenschappen rond bepaalde collecties zijn al gekend of (h)erkennen zichzelf als immaterieel erfgoedgemeenschap.

VOORBEELDCASUS: HET WAARDEREN VAN EEN MEUBELCOLLECTIE

Dat ontdekten we in de voorbeeldcase rond de waardering van de meubelcollectie. We zagen wel theoretische linken met immaterieel cultureel erfgoed maar misten de complementariteit met de erfgoedcelwerking en de doorstroom naar een concrete gemeenschap. Maar het traject wakkerde ook een 'immaterieel erfgoed-alertheid' aan bij collecties waar we anders niet zo snel de link zouden maken, bijvoorbeeld: Hoe omgaan met immaterieel erfgoed in de beschrijving van de museumcollecties?

[BEKIJK HIER DE PRESENTATIE](#)

Wat staat het Hof van Busleyden te wachten?

Recent werd een registratieproject goedgekeurd door de Vlaamse overheid: de verrijking van de collectiedata met een focus op de Bourgondische collectie. De ervaringen met het Lerend Netwerk brengt ons dan bij de vraag: *kunnen we ook immaterieel erfgoed-data hier toevoegen om de collectie te verrijken en hoe dan?* Tal van stoeten en optochten, ook de Mechelse Ommegang, zijn geworteld in de Bourgondische traditie. Hoe nemen we die info straks mee in die dataverrijking van de objecten?

We zijn nog steeds (samen) op pad...

Gesprokkelde bedenkingen van Marijke Wienen, Sigrid Bosmans, Siel Meulendijks, Elke Verhoeven, Hannah Thijs (Hof van Busleyden) & Kevin Polfliet (ReuzenMechelen).

Wordt vervolgd...

DE 4 PROEFTUINMUSEA VAN ICE (IN)BEGREPEN

Tijdens het project 'Plannen voor de toekomst: ICE (in)begrepen' zijn we aan de slag gegaan met vier experimentele proeftuinen. Neem via de knoppen hieronder een kijkje naar de trajecten van de drie andere betrokken musea.

[LABO JENEVERMUSEUM](#)

[LABO M LEUVEN](#)

[LABO HUIS VAN ALIJN](#)

Trefwoord:

[Onderzoek](#)

[Musea](#)

[Collectieplanning](#)

Meer weten:

[Hof van Busleyden](#)

[ReuzenMechelen](#)

Contact:

[Hof van Busleyden](#)

[Sigrid Bosmans](#)

[Marijke Wienen](#)

[Elke Verhoeven](#)

[Siel Meulendijks](#)

[Hannah Thijs](#)

[ReuzenMechelen](#)

[Shana \(projectcoördinator\)](#)